

APLINKOS APSAUGOS AGENTŪRA

ATRANKOS IŠVADOS DĖL UTENOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KVKYKLIŲ ŽVYRO TELKINIO DALIES (13,36 HA) NAUDOJIMO POVEIKIO APLINKAI VERTINIMO PERSVARSTYMO POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2017-01-16 Nr. A7-2

Utena

Posėdžio pirmininkė: Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Panevėžio ir Utenos skyriaus vedėja Loreta Jovaišienė

Posėdžio sekretorė: Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Panevėžio ir Utenos skyriaus vyriausioji specialistė Vilija Margelytė

Dalyvavo: Dalyvių sąrašas pridedamas prie protokolo.

Posėdis įvyko 2017 m. sausio 4 d. 14.00 val. Aplinkos apsaugos agentūros Poveikio aplinkai vertinimo departamento Panevėžio ir Utenos skyriuje (Metalo g. 11, Utena).

SVARSTYTA:

2016-11-17 raštu Nr. (28.5)-A4-11503 priimta atrankos išvada, kad planuojamai ūkinei veiklai – Utenos rajono savivaldybės Kvyklių žvyro telkinio dalies (13,36 ha) naudojimui – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas (toliau – Atrankos išvada).

Posėdžio pirmininkė Loreta Jovaišienė informavo, kad Aplinkos apsaugos agentūra (toliau - Agentūra), kaip atsakinga institucija turi pervarstyti priimtą Atrankos išvadą ir priimti galutinę atrankos išvadą dėl planuojamos ūkinės veiklos (toliau- PŪV) poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV). Informavo, kad motyvas persvarstyti atrankos išvadą- Utenos rajono savivaldybės administracijos (toliau- Savivaldybė) ir visuomenės atstovų fizinių asmenų pateikti prašymai.

Savivaldybė 2016-11-30 raštu Nr. (3.17)S-3002 pateikė 3 pastabas:

1. Planuojama naudoti teritorija prieštarauja Utenos rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano (toliau- BP), patvirtinto Utenos rajono savivaldybės tarybos 2008 m. spalio 30 d. sprendimu Nr. TS-277, sprendiniams. Ne visa planuojama teritorija patenka į 52/K(N)M naudingųjų iškasenų funkcinę zoną.

2. Neįvertintas poveikis gyvenamajai aplinkai dėl veiklos, numatomos vykdyti gamybinėje bazėje, kuri minima informacijoje atrankai, ir kuri planuojama skypuose, kurie šiuo metu yra žemės ūkio paskirties ir kitos paskirties- gyvenamosios teritorijos naudojimo būdo.

3. Išvežamos produkcijos trasos iš žvyro telkinio ir gamybinės bazės turi būti išsamiai aprašytos, vadovaujantis Utenos rajono savivaldybės teritorijos vietinės reikšmės viešųjų kelių tinklo išdėstymo žemėtvarkos schemos sprendiniais.

Antano Šimelio, Jono Kviklio ir Arūno Baranausko 2016-12-07 prašyme „Pasiūlymas persvarstyti atrankos išvadą dėl planuojamos naudoti Utenos rajono savivaldybės Kvyklių žvyro telkinio dalies poveikio aplinkai vertinimo“ buvo pateikti 9 pasiūlymai persvarstymui:

1. Neaišku, ar užsakovas pajėgs, kaip teigiama informacijoje atrankai, įsigyti ir naudoti naują šiuolaikinę ir labai brangią kasybos techniką, o dėl senesnės ir pigesnės technikos naudojimo neatlikti skaičiavimai dėl triukšmo dydžio, dulkių susidarymo, galimo dyzelino nutekėjimo, neįvertintas poveikis žmonių sveikatai ir gamtai.

2. Nėra informacijos, kas gali atsitikti, jei apsauginis 3 m aukščio pylimas nebus įrengtas. Nėra įrodymų ir skaičiavimų, kad tolimesnių žemės sklypų savininkai, turintys sodybvietais ir gyvenamuosius namus dėl PŪV nejaus jokio poveikio.

3. Neišsamus už 950 m nuo planuojamo karjero nutolusios gamybinės bazės aprašymas ir jos poveikio aplinkai įvertinimas.

4. Nėra jokių skaičiavimų ir aiškesnių paaiškinimų, kad žvyro žaliavos sijojimas karjere nekels dulkių ir nedarys įtakos aplinkai, visuomenės sveikatai.

5. Informacijoje atrankai nėra pridėtas Utenos rajono savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos ir civilinės saugos skyriaus, atsakingo už aplinkos apsaugą, sutikimas dėl rengimosi eksploatuoti Kvyklių žvyro telkinio dalį.

6. Kvyklių žvyro telkinio dalies eksploatavimas labai sumažins gretimų žemės sklypų vertę ir žemės savininkai patirs turtinę žalą. Informacijoje atrankai nenurodyta, kad su žemės savininkais, esančiais toliau nei už 300 m ir esant didesnei fizikinei taršai bus bandoma susitarti dėl skiriamos žemių savininkams kompensacijos.

7. Veikla numatoma gamtinio karkaso teritorijoje, įgyvendinant PŪV bus iš esmės pakeistas kraštovaizdis, kertamas miškas, tokie veiksmai pakeis esamą ekosistemą, gyvūnų veisimosi vietas.

8. Informacijoje atrankai išdėstyti paaiškinimai, kad būsimo karjero eksploatavimas nepakenks ežerų ekosistemoms, augmenijai, gyvūnijai yra neargumentuoti ir nepagrįsti skaičiavimais, nėra nurodyta, kaip bus kompensuojami ežerų vandens praradimai, nenumatytos galimų pasekmių likvidavimo priemonės.

9. Neaišku, kaip buvo atliekamas bioįvairovės įvertinimas, kiek laiko jis truko, kaip buvo fiksuoti duomenys, kuo remiantis buvo priimta išvada, kad būsimas karjeras nepakenks augalams, gyvūnams, žuvims ir paukščiams.

Loreta Jovaišienė informavo, kad Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos raštu pritarė Agentūros priimtai atrankos išvadai ir persvarstyme nedalyvaus. Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie sveikatos apsaugos ministerijos Utenos departamentas (toliau- NVSC) raštu informavo Agentūrą, kad Atrankos išvados persvarstyme nedalyvaus, tačiau pritaria Savivaldybės pastaboms ir prašo papildyti informaciją atrankai dėl atrankoje minimos žvyro išteklių perdirbimo gamybos bazės technologinius procesus bei jų galimą poveikį sveikatai.

Posėdžio dalyviai patvirtino, kad su PŪV ir Agentūros tinklapyje paskelbta informacija atrankai yra susipažinę, todėl detalesnis veiklos pristatymas nebereikalingas ir galima pereiti prie pateiktų motyvų persvarstymui nagrinėjimo.

UAB „GJ Magma“ steigėjas Ginutis Juozapavičius pirmiausia atsakė į NVSC pastabą. Informavo, kad PŪV šiuo metu pirmiausia planuojama tik pačiame karjere, t. y. žvyro žaliavos kasimas bei pirminis perdirbimas mobiliu trupinimo ir rūšiavimo pačiame karjere ir šios produkcijos išvežimas pardavimui vartotojams. Gamybos bazė pirminiame etape nėra būtina, informacijoje atrankai gamybinė bazė paminėta tik kaip galima tolesniuose veiklos etapuose, jeigu bus tokios perdirbtos produkcijos poreikis. Jeigu pagal PAV įstatymą bus reikalingos PAV procedūros, jos bus rengiamos gamybinei bazei atskirai.

Ginutis Juozapavičius atsakė į savivaldybės pastabą, kad ne visas kasybai planuojamas plotas atitinka BP. Karjeras numatomas gilus, apie 20 m, karjero šlaitai numatomi lėkštinti į išorę, todėl pats sklypas yra didesnis (apie 18 ha), o kasyba pirminiame etape numatoma apie 13 ha plote, kuris atitinka BP sprendinius, kitame plote numatomas priklausinių išdėstymas (namelio, svarstyklių). Akcentavo, kad PŪV PAV etape veikla nebūtinai turi atitikti BP. Kasmet Lietuvoje yra išžvalgoma apie kelias dešimtis naujų išteklių telkinių, kurie nėra užnešti savivaldybių BP, tačiau tai netrukdo atlikti PŪV PAV procedūras.

Loreta Jovaišienė paklausė, ar planuojama veikla atitinka šiuo metu BP.

Ginutis Juozapavičius atsakė, kad detaliam išžvalgytų išteklių dalis 13 ha plote atitinka, o rengiant specialųjį žemės gelmių planą bus pakeista žemės paskirtis iš miškų ūkio į kitos paskirties (naudingųjų iškasenų). Ūkinė veikla bus vykdoma pagal galiojantį rajono BP, kuris gali būti keičiamas ir Savivaldybės iniciatyva.

Ginutis Juozapavičius paaiškino apie pastabą dėl produkcijos išvežimo kelio. Produkcijai išvežti planuojamas kelias nėra viešojo naudojimo, o suformuotas valstybinėje žemėje kaip

pravažiavimas tarp sklypų. Vyko diskusija apie produkcijos išvežimo kelio plotį, parametrus, kokią kategoriją atitinka, ar bus pakankamas sunkiajam transportui, transporto judėjimo srautus (šioje atrankoje numatomi 26 reisai per dieną). Detaliau šis kelias bus nagrinėjamas rengiant specialųjį žemės gelmių naudojimo planą, gavus sąlygas iš suinteresuotų institucijų.

Vilija Margelytė pastebėjo, kad šis kelias natūroje yra pakankamai platus, sutvarkytas, yra artimiausias nuo magistralinio Vilnius- Utena kelio, aplinkosauginiu ir visuomenės sveikatos požiūriu yra tinkamesnis pasirinkimas, nes nėra šalia jo esančių gyvenamųjų sodybų.

Loreta Jovaišienė paklausė, kas atsitiktų, jei produkcijos išvežimo kelias nebūtų įteisintas.

Ginutis Juozapavičius atsakė, kad tik parengus ir patvirtinus Žemės gelmių naudojimo planą, įregistravus jį Žemės gelmių registre įsigaliojtu jo sprendiniai. Jeigu planas dėl kažkokių priežasčių nebus patvirtintas, tai ir jokia veikla nebus galima.

Utenos savivaldybės vyr. architektas Evaldas Rimas akcentavo, kad jau yra atliktos kelios PAV procedūros tam pačiam Kvyklių žvyro telkiniui, o kompleksiskai telkinio naudojimas nesprenžiamas, todėl vertėtų atlikti pilną poveikio aplinkai vertinimą visam virš 300 ha ploto Kvyklių žvyro telkiniui ir naudoti visiems ūkio subjektams vieną produkcijos išvežimo kelią.

Ginutis Juozapavičius pastebėjo, kad Agentūra negali įtakoti ūkio subjektų pasirinkimo, kokioje vietoje vykdyti veiklą. PAV organizuoja suinteresuotas ūkio subjektas, ir kitam ūkio subjektui nebūtų teisinės galimybės taikyti PAV sprendinius.

Adokato padėjėjas Algirdas Matulis, atstovaujantis Antaną Šimelį papildė, kad jo atstovaujamas asmuo suinteresuotas, kad būtų naudojamas būtent šis UAB „Miško gidas“ atrankoje pasirinktas produkcijos išvežimo kelias, o ne tas, kuris buvo numatytas 2008 metų kito ūkio subjekto PAV ataskaitoje. Paklausė, ar buvo tariamasi su kitais ūkio subjektais dėl kooperavimosi ir bendro telkinio naudojimo.

UAB „Miško gidas“ atsakė, kad ne, apie kitų sklypų naudotojus duomenų neturi.

Ginutis Juozapavičius patikslino, kad planuojami naudoti kito subjekto sklypai nesijungia, artimiausias kito ūkio subjekto planuojamas naudoti telkinio plotas yra už 150 m.

Algirdas Matulis paklausė, ar per tą planuojamą įrengti keliuką galės važiuoti gyventojai ar kiti ūkio subjektai.

Ginutis Juozapavičius atsakė, kad per kelią valstybinėje žemėje eismas nėra apribojamas.

Toliau buvo vėl grįžta prie diskusijos apie kelią ir aiškinamasi kokio pločio ir reikšmės planuojamas produkcijos kelias, ar yra kaimyninių žemės sklypų savivinkų sutikimai dėl kelio.

Loreta Jovaišienė diskusiją pertraukė, patikslindama, kad detalūs kelio įrengimo klausimai ir techniniai dalykai bus sprendžiami per teritorijų planavimo etapą.

Ginutis Juozapavičius pradėjo plačiau nagrinėti 3 piliečių pasiūlymus dėl atrankos išvados persvarstymo. Priminė, kad šiame svarstyme jau nukrypta nuo PAV tikslų apibūdinti ir įvertinti PŪV poveikį. Perskaitė Vyriausiojo Administracinio Teismo sprendimą, kad visuomenės atstovai negali be skaičiavimų nuginčyti PAV dokumentuose pateiktų paskaičiavimų, modeliavimų ir pagrindimų, o visuomenės nuomone ir spėliojimais negali būti grindžiami skundai. Visuomenės atstovų valdomi sklypai nėra šalia PŪV vietos, o nutolę daugiau kaip 500 m atstumu nuo planuojamo karjero, todėl teiginys, kad prašymą pateikia „šalia“ karjero esančių sklypų bendrasavininkai, yra neteisingas. Pateikė atsakymus į visus 9 visuomenės atstovų klausimus:

1) dėl galimo senų automobilių naudojimo vietoj atrankoje minimos našios technikos, atsakė, kad daug ekonomiškiau naudoti naują techniką, nei seną, be to šiame planavimo etape nesvarstyti uzsakovo ekonominės galimybės,

2) dėl abejonės, ar bus supiltas informacijoje atrankai numatytas apsauginis 3 m aukščio pylimas, atsakė, kad taip, bus supiltas, o projektinių sprendinių įgyvendimo kontrolę vykdo aplinkos apsaugos inspektoriai 2 kartus per metus,

3) dėl gamybinės bazės jau buvo paaiškinta, ji pirminiame veiklos etape nesietina su karjero veikla planuojamoje teritorijoje, joje bus vykdoma kita veikla ir atitinkamai rengiama kita PAV dokumentacija,

4) dėl galimo dulkiškumo žvyro sijojimo metu, atsakė, kad natūralus žvyras kasamas drėgnas, procesas vyks karjero dugne, niekur karjeruose nėra stebimas oro užterštumas dulėmis, pastaba nepagrįsta faktine medžiaga,

5) dėl Savivaldybės sutikimo atsakė, kad toks išankstinis sutikimas nereikalingas,

6) dėl galimos gretimų žemės sklypų vertės sumažėjimo ir galimos turtinės žalos, atsakė, kad už 520-560 m esantys sklypai yra už ištisinės miško juostos, kitoje kalvų grandinės pusėje, gyventojai iš savo sklypų net namatys karjero ir jokia vizualinė tarša nenumatoma, todėl žemės sklypų vertės sumažėjimo ir galimos turtinės žalos negali atsirasti,

7) dėl veiklos gamtinio karkaso teritorijoje atsakė, kad jame karjerus įrengti nėra draudžiama, baigus karjero eksploataciją reljefo tipas nepakis, teritorijos kalvotumas ir raižytumas nepasikeis, o subrendęs ūkinis miškas yra visada iškertamas, o vėliau atsodinamas,

8) faktiniais duomenimis, hidrogeologiniais tyrimais bei hidrogeologiniu modeliavimu, atliktais Kvyklių telkinio žvalgybos metu, pagrindė išreikšą abejonę dėl galimos PŪV įtakos Talio ir Duobio ežerams, pateikė skaičiavimus,

9) dėl PŪV galimo poveikio augmenijai ir gyvūnijai pakartojo informacijoje atrankai pateiktus Vilniaus universiteto Gamtos fakulteto specialistų atliktų tyrimų rezultatus ir pateiktas išvadas, kad PŪV nepakenks gyvūnų veisimuisi ir migracijai, nesunaikins svarbių buveinių.

Algirdas Matulis išreiškė abejonę, kokiais teisės aktais buvo remtasi nusprendžiant, kad 500 m atstumas nuo PŪV jau yra didelis ir negalima pasakyti, kad yra šalia.

Edvardas Grencius atsakė, kad buvo vertinama, kad artimiausia gyvenamoji vietovė yra už 45 m ir pagal informacijoje atrankai pateiktus skaičiavimus nei oro tarša, nei triukšmo lygis joje nebeviršys ribinių higienos normos verčių.

Ginutis Juozapavičius patikslino, kad dar neseniai galiojo 300 m SAZ karjerams, kur už tos zonos nebebuvo vertinamas joks karjero poveikis. Dabar SAZ karjerams yra panaikintas, nes juose nėra stacionarių taršos šaltinių, dirba tik mobili technika.

Algirdas Matulis paklausė, kodėl tada buvo atliktas pilnas poveikio aplinkai vertinimas kitai telkinio daliai (Kvyklių žvyro telkinio vakarinei daliai).

Atsakyta, kad PŪV apėmė virš 25 ha teritoriją, atitiko PŪV PAV įstatymo 1 priedo kriterijus, todėl PAV buvo privalomas.

Algirdas Matulis paklausė, ar įmanoma įrengti 3 m aukščio pylimą.

Ginutis Juozapavičius paaiškino karjero įrengimo technologiją, kad atidengiant naudingąjį sluoksnį dirvožemį būtina nustumti ir susandėliuoti, kad būtų galima vykdyti kasybą.

Algirdas Matulis paklausė, ar skaičiavimuose įvertintas šis apsauginis pylimas ir koks būtų galimas poveikis be jo.

Edvardas Grencius paaiškino, kad triukšmo skaičiavimai buvo atliekami kaip lygioje vietovėje, o karjerui gilėjant triukšmo lygis 45 m atstumu nebeviršija ribinių verčių, o jau 500 m atstumu neviršytų gamtinio foninio lygio.

Algirdas Matulis paklausė ar buvo atlikti biologinės įvairovės tyrimai vietoje ar tik teoriniai, kaip jie buvo atliekami.

Edvardas Grencius paaiškino kada ir kaip buvo atliekami bioįvairovės tyrimai.

Algirdas Matulis suabejojo, ar tinkamai tyrimams pasirinktas vasaros laikas.

Edvardas Grencius pastebėjo, kad visada bioįvairovės tyrimai atliekami pavasario-rudens sezonų metu.

VĮ Utenos miškų urėdija atstovas Valentinas Merkys išreiškė susirūpinimą, kad nemažėtų rajono miškingumas ir už iškirstą mišką būtų tinkamai kompensuota.

Ginutis Juozapavičius paaiškino, kad užsakovas numato atsodinti iškirstą mišką kitoje vietoje, ši procedūra bus numatyta ir dataliai išnagrinėta kitame planavimo etape- specialiojo žemės gelmių plano rengimo procese.

Vyko diskusija apie gamtinio karkaso paskirtį, poveikį kraštovaizdžiui, ežerų hidrologiniam režimui.

Evaldas Rimas paklausė, ar buvo skaičiavimai atliekami tik iš karjero viduje dirbančių mechanizmų.

Edvardas Grencius atsakė, kad buvo vertinti ir produkciją išvežantys automobiliai.

Evaldas Rimas paklausė, ar šioje atrankoje buvo įvertinta kitų šiame telkinyje numatomų karjerų veikla.

Buvo atsakyta, kad šio karjero poveikis nuslopsta už 45 m, o kitų ūkio subjektų daroma įtaka atskirai šioje atrankoje nebuvo vertinama.

Algirdas Matulis apibendrino, kad jo klientų nuomone PAV būtinas ne tik šiam informacijoje atrankai nagrinėjama plotui, bet kompleksiskai visam bendram daugiau kaip 300 ha žvyro telkinio plotui ir kad kiti vystytojai galėtų naudotis bendru keliu. Išreiškė abejonę, ar gali būti remiamasi daugiau kaip prieš 30 metų atliktais geologiniais tyrimais, pareiškė įsitikinęs, kad karjero poveikis bus jaučiamas jo klientų valdomuose žemės sklypuose už 500 m ir dar toliau. Suabejojo, ar ne per daug informacijos PAV dokumentų rengėjas pateikė ir gal čia slypi kažkokie negerai kėsiai.

Ginutis Juozapavičius reziumavo, kad ūkio subjektas, planuojantis investicijas ir savo nuosavybėje turintis tik mažytę telkinio dalį, negali vertinti veiklos jam nepriklausiančioje telkinio dalyje. Nagrinėjamoje informacijoje atrankai įvertinti visi PŪV aspektai ir galimas poveikis ir nieko naujesnio net atliekant pilną PAV negalima būtų nustatyti..

Utenos priešgaisrinės gelbėjimo valdybos atstovas Mindaugas Dijokas klausimų neturėjo ir priimtai atrankos išvadai neprieštaravo.

Savivaldybės atstovas Evaldas Rimas pareiškė, kad jeigu PAV dokumentų rengėjas papildys informaciją atrankai, kad bendro poveikio planuojami naudoti plotai neturi, sprendimą palieka priimti atsakingai institucijai. Savivaldybė reiškia susipūpinimą dėl galimo suminio poveikio ir mano, kad šioje atrankoje gamybinės bazės įrengimo ir produkcijos išvežimo kelio įrengimas klausimas nebaigti spręsti.

Algirdas Matulis pareiškė dar kartą, kad jo nuomone PAV būtinas ir netgi būtina įvertinti karjero poveikį 1 km atstumu.

UAB „Miško gidas“ atstovas pasisakė, kad nori daryti sąžiningą verslą, vadovautis galiojančiais teisės aktais, bendrauti su visuomene.

NUTARTA:

1. PAV dokumentų rengėjas atsakingai institucijai – Aplinkos apsaugos agentūrai, Savivaldybei, NVSC ir pasiūlymus pateikusiems fiziniams asmenims pateikia papildomą informaciją apie PŪV.

2. Galutinė atrankos išvada bus priimta PŪV PAV įstatymo 7 straipsnio 13 punkte nustatytais terminais gavus ir įvertinus PAV dokumentų rengėjo atsakymus į šiame posėdyje dalyvaujančiųjų atstovų išdėstytus pasiūlymus, subjektų išvadas dėl planuojamos ūkinės veiklos.

Posėdžio pirmininkė

Posėdžio sekretorė

Loreta Jovaišienė

Vilija Margelytė

SĄRAŠAS ASMENŲ,
DALYVAUJANČIŲ PRIIMANT GALUTINĘ ATRANKOS IŠVAĐĄ AR PLANUOJAMAI ŪKINEI VEIKLAI- UTENOS
RAJONO KVKYKLIŲ ŽVYRO TELKINIO DALIES NAUDOJIMUI-PRIVALOMA ATLIKTI POVEIKIO APLINKAI VERTINIMĄ

Vardas, pavardė	Institucija / Adresas	Telefonas ir/ar elektroninis paštas
EDVARDAS GREIČIUS	UAB „SĮ Magna“	gjedlogai@gmail.com
Simonė Juozapavičiūtė	UAB „SŽ Magna“	gimagma@gmail.com
Ignas Gylys	UAB „Miško Gidas“	ignasygyls@gmail.com
EDVARDAS RIKAS	UAB K. sav. administracija	8-687-83775 conclan.rimas@ukbe.lt
Jolana Bivainienė	Utenos raj. sav. administracija	8-389-64058 jolana.bivainiene@utena.lt
<small>Vytautas miškininkas Valentinas Merkys</small>	UJ Utenos miškų urėdija, Št. Št. 51 Utena	8-389-61345
ADVOKATO ADEJETAJUS IGIRDAS VITULIS	ADVOKATŲ KONTORA „LEGITUM“	868648510
ANTHANO ŠIMELIO ATSTOVAS	ADV. A. PETRONYTE IR PARTNERIAI	ALGIRDAS@LEGITUM.LT
MINDAIGAS DIŠOKAS	Utenos apskr. t. sav. PCV	8-612-87884 mindaigas.disokas@vpt.lt
Virija Marzelytė	AAA PAV. depart. Pavarėio v. k. sav. st.	69369
Loata Jonavičienė	AAA PAV. depart. Pavarėio v. k. sav. st.	68784